

V Bruseli 9. novembra 2023
(OR. en)

15270/23

POLCOM 265
COMER 135
UD 251
COHOM 216

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	8. novembra 2023
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2023) 689 final
Predmet:	SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE o povoleniach na vývoz v roku 2022 podľa nariadenia o obchodovaní s určitým tovarom, ktorý možno použiť na vykonanie trestu smrti, mučenie alebo iné kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2023) 689 final.

Príloha: COM(2023) 689 final

V Bruseli 8. 11. 2023
COM(2023) 689 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

**o povoleniach na vývoz v roku 2022 podľa nariadenia o obchodovaní s určitým tovarom,
ktorý možno použiť na vykonanie trestu smrti, mučenie alebo iné kruté, neľudské alebo
ponížujúce zaobchádzanie alebo trestanie**

1. Úvod

Cieľom nariadenia (EÚ) 2019/125 o obchodovaní s určitým tovarom, ktorý možno použiť na vykonanie trestu smrti, mučenie alebo iné kruté, neľudské a ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie¹ (ďalej len „nariadenie“), je v krajinách mimo EÚ zabrániť na jednej strane trestu smrti a na strane druhej mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu. Rozlišuje sa v ňom medzi:

- tovarom, ktorý je vo svojej podstate protiprávny a nemalo by sa s ním vôbec obchodovať (príloha II), a
- tovarom, ktorý môže mať legitímne použitie, ako sú zariadenia na účely presadzovania práva (príloha III), a tovarom na terapeutické účely (príloha IV).

Obchodovanie s tovarom uvedeným v prílohách III a IV podlieha určitým obmedzeniam.

V článku 26 ods. 3 nariadenia sa uvádza, že členské štáty musia vypracovať verejnú výročnú správu o činnosti. V správe musia byť informácie o počte doručených žiadostí, tovare a krajinách, ktorých sa tieto žiadosti týkali, a rozhodnutiach prijatých vo vzťahu k týmto žiadostiam. V článku 26 ods. 4 sa uvádza, že Komisia musí vypracovať výročnú správu pozostávajúcu z výročných správ o činnosti, ktoré uverejnili členské štáty. Správa sa musí sprístupniť verejnosti.

V tejto správe Komisie sa uvádzajú informácie o povolovacích činnostiach členských štátov týkajúcich sa vývozu tovaru v roku 2022², ktorý by sa mohol použiť na mučenie alebo vykonanie trestu smrti.

Všetky členské štáty nahlásili počet povolení na vývoz, ktoré boli udelené a zamietnuté podľa článku 11 ods. 1 a článku 16 ods. 1 nariadenia, a predmetný tovar a cieľové krajiny. V niektorých prípadoch príslušné orgány v členských štátoch nahlásili aj počty alebo množstvá tovaru povoleného na vývoz a kategóriu konečného užívateľa, ktorému bol tovar dodaný.

Povolenia podľa nariadenia (EÚ) 2019/125

V článku 11 ods. 1 a článku 16 ods. 1 nariadenia sa vyžaduje povolenie na vývoz³ tovaru uvedeného v prílohách III a IV.

V prílohe III sa uvádza určitý tovar, ktorý by sa mohol použiť na mučenie alebo iné kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie. Tovar v prílohe III patrí do týchto položiek: tovar určený na obmedzenie pohybu ľudí, zbrane a zariadenia určené na potlačanie nepokojov alebo sebaobranu a zbrane a zariadenia rozptyľujúce paralyzujúce alebo dráždivé chemické látky určené na potlačanie nepokojov alebo sebaobranu a s nimi súvisiace látky.

¹ Ú. v. EÚ L 30, 31.1.2019, s. 1.

² V tejto správe sa neuvádzajú informácie o tom, či vývozcovia pri vývoze tovaru uvedeného v prílohe IV využívajú všeobecné povolenie Únie na vývoz v súlade s prílohou V k nariadeniu.

³ V článku 2 písm. d) nariadenia sa pojem „vývoz“ vymedzuje ako „akýkoľvek výstup tovaru z colného územia Únie vrátane výstupu tovaru, pri ktorom sa vyžaduje podanie colného vyhlásenia, a výstupu tovaru po jeho uskladnení v slobodnom pásme v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013“.

Príloha IV obsahuje určité chemikálie, ktoré by sa mohli použiť v smrtiacich injekciách.

S výnimkou prípadov, keď sa všeobecné povolenie Únie na vývoz (GEA) stanovené v prílohe V používa na vývoz tovaru uvedeného v prílohe IV, sa povolenie na vývoz musí získať od príslušných orgánov dotknutého členského štátu uvedených v prílohe I k nariadeniu.

Vývoz do cieľových krajín a území uvedených vo všeobecnom povolení Únie na vývoz možno spravidla vykonávať bez toho, aby bolo potrebné získať individuálne alebo rámcové povolenie, ktoré udeľuje členský štát. Doterajší prístup spočíval v zaradení krajiny, ktorá nie je členom EÚ, do prílohy V, ak ratifikovala príslušnú medzinárodnú dohodu so záväzkom zrušiť trest smrti za všetky trestné činy. Pre krajiny, ktoré nie sú členmi Rady Európy, to znamená, že predmetná krajina musí bez výhrad ratifikovať Druhý opčný protokol k Medzinárodnému paktu o občianskych a politických právach.

Ak však existuje dôvodné podozrenie týkajúce sa schopnosti vývozcu splniť podmienky povolenia alebo právnych predpisov o kontrole vývozu, príslušný orgán môže vývozcu zakázať využívať všeobecné povolenie Únie na vývoz.

V článku 20 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2019/125 sa uvádza, že v prípade povolenia na vývoz udeleného členským štátom môže ísť o individuálne povolenie (povolenie na vývoz jednému konečnému užívateľovi alebo príjemcovi v krajine mimo EÚ) alebo rámcové povolenie (povolenie na vývoz jednému alebo viacerým konkrétnym konečným užívateľom alebo distribútorom v jednej alebo vo viacerých vymedzených krajinách mimo EÚ)⁴.

V článkoch 3, 4 a 5 nariadenia sa zakazuje vývoz, dovoz a tranzit tovaru uvedeného v prílohe II. Príslušné orgány môžu udeliť výnimku zo zákazu, ale iba ak sa preukáže, že dotknutý tovar sa vzhľadom na svoj historický význam bude používať výhradne na účely verejného vystavenia v múzeu (buď v krajine mimo EÚ alebo – v súlade s článkom 4 – v členskom štáte).

2. Udelené a zamietnuté povolenia

V roku 2022 bolo nahlásených spolu 246 povolení, pričom udelenie povolení oznámilo 10 členských štátov. Zvyšné členské štáty informovali Komisiu, že nedostali žiadne žiadosti o povolenie podľa nariadenia, čo svedčí o obmedzenej aktivite v tejto oblasti. Tak ako v predchádzajúcich správach, nie je k dispozícii kritické množstvo údajov, z ktorého by sa dali vyvodiť dostatočne podložené závery.

Keďže vymedzenie „individuálneho povolenia“ a „rámcového povolenia“ v článku 2 nariadenia nezahŕňa kvantitatívnu zložku, z informácií o počte udelených povolení nie sú zrejmé informácie o počte ani množstve tovaru, ktorého sa tieto povolenia týkajú. Medzi individuálnymi a rámcovými povoleniami sa spravidla nerozlišuje ani v informáciách, ktoré členské štáty poskytujú Komisii.

⁴ V článku 2 písm. p) sa uvádza úplné vymedzenie pojmu „individuálne povolenie“. V článku 2 písm. q) sa uvádza úplné vymedzenie pojmu „rámcové povolenie“.

Členské štáty nahlásili, že v roku 2022 zamietli 9 žiadostí o povolenie na vývoz. Nahlásené prípady zamietnutia žiadostí sa týkali tovaru opísaného v prílohe III položke s kódom 3.1⁵, ktorý bol určený na vývoz do Bieloruska, Brazílie, Číny, Indie, Izraela, na Filipíny a do Južnej Afriky, kým tovar opísaný v prílohe III položke s kódom 2.2⁶ bol určený na vývoz do Alžírsku. K zamietnutiu ďalšej transakcie došlo v súvislosti s tovarom opísaným v prílohe IV položke s kódom 1.1⁷, ktorý bol určený na vývoz do Indonézie.

V článkoch 3, 4 a 5 nariadenia sa zakazuje vývoz, dovoz a tranzit tovaru uvedeného v prílohe II. Nariadenie umožňuje príslušným vnútroštátnym orgánom udeliť výnimku zo zákazu, ale iba v prípade, ak sa preukáže, že dotknutý tovar sa vzhľadom na svoj historický význam použije výlučne na verejné vystavenie v múzeu (buď v krajine mimo EÚ alebo v súlade s článkom 4 v členskom štáte). Príslušné orgány informovali, že v roku 2022 takéto výnimky neudelili.

V *prílohe 1* k tejto správe sa uvádzajú informácie o počte povolení na vývoz udelených príslušnými vnútroštátnymi orgánmi v roku 2022 podľa kategórie tovaru (prílohy III a IV k nariadeniu). Do informácií o počte udelených povolení nie je zahrnutý vývoz na základe všeobecného povolenia Únie na vývoz (príloha V).

V *prílohe 2* sa uvádzajú informácie o počte zamietnutých žiadostí podľa kategórie tovaru (prílohy III a IV).

V *prílohe 3* sa uvádzajú informácie o počte žiadostí, ktorým sa v rokoch 2017 – 2022 vyhovel a ktoré boli zamietnuté.

V *prílohe 4* sa uvádzajú informácie o počte nahlásených povolení na vývoz vydaných členskými štátmi, pokiaľ ide o tovar uvedený v prílohe III.

V *prílohe 5* sa uvádzajú informácie o nahlásených miestach určenia, do ktorých bol povolený či zamietnutý vývoz, pokiaľ ide o tovar uvedený v prílohe III.

V *prílohe 6* sú zhrnuté informácie poskytnuté Komisii v súvislosti s nahláseným konečným použitím tovaru, ktorého vývoz bol povolený, pokiaľ ide o tovar uvedený v prílohe III.

V *prílohe 7* sa uvádza prehľad tovaru uvedeného v prílohe III, ktorého vývoz bol povolený, a príslušné miesta určenia.

V *prílohe 8* sa uvádzajú informácie o počte nahlásených povolení na vývoz vydaných členskými štátmi, pokiaľ ide o tovar uvedený v prílohe IV.

V *prílohe 9* sa uvádzajú informácie o nahlásených miestach určenia, do ktorých bol povolený či zamietnutý vývoz, pokiaľ ide o tovar uvedený v prílohe IV.

V *prílohe 10* sú zhrnuté informácie poskytnuté Komisii v súvislosti s nahláseným konečným použitím tovaru, ktorého vývoz bol povolený, pokiaľ ide o tovar uvedený v prílohe IV.

V *prílohe 11* sa uvádza prehľad tovaru uvedeného v prílohe IV, ktorého vývoz bol povolený, a príslušné miesta určenia.

⁵ Prenosné zbrane a zariadenia, z ktorých vychádza, alebo sa rozptyľuje dávka paralyzujúcej alebo dráždivej chemickej látky.

⁶ Elektrošokové obušky.

⁷ Okamžité alebo krátkodobé pôsobiace barbiturátové anestetiká.